

K O N V E N C I J A

O MJERAMA ZA ZABRANU I SPRJEČAVANJE NEDOZVOLJENOG UVOZA, IZVOZA I PRIJENOSA SVOJINE KULTURNIH DOBARA

Generalna konferencija Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu, na svom XVI zasjedanju održanom u Parizu, od 12. listopada do 14. studenog 1970,

Podsećajući na značaj odredaba Deklaracije o principima međunarodne kulturne suradnje, usvojene na XIV zasjedanju Generalne konferencije,

Smatrajući da razmjena kulturnih dobara između naroda u znanstvenom, kulturne i prosvjetne svrhe produbljuje poznavanje ljudske civilizacije, obogaćuje kulturni život svih naroda i rađa uzajamno poštovanje i razumjevanje među narodima,

Smatrajući da su kulturna dobra jedan od temeljnih elemenata civilizacije i kulture naroda, i da ona dobijaju svoju pravu vrijednost samo ako su, u najvećoj mjeri, poznati njihovo porijeklo, povijest i sredina,

Smatrajući da svaka država ima zadatku da štiti baštinu koju sačinjavaju kulturna dobra koja postoje na njenom teritoriju od opasnosti od krađe, tajnih iskopavanja i nedozvoljenog izvoza,

Smatrajući da je za otklanjanje ovih opasnosti neophodno da svaka država što bolje shvati značaj moralnih obveza u pogledu poštovanja svoje kulturne baštine kao i kulturne baštine svih naroda,

Smatrajući da muzeji, biblioteke i arhivi, kao kulturne ustanove, treba da se staraju da se zbirke zasnivaju na općepriznatim moralnim principima,

Smatrajući da nedozvoljeni uvoz, izvoz i prijenos svojine kulturnih dobara ometaju uzajamno razumjevanje naroda koje UNESCO ima za zadatku da potpomaže, preporučujući, pored ostalog, zainteresiranim državama usvajanje odgovarajućih međunarodnih konvencija,

Smatrajući da zaštita kulturne baštine, da bi bila učinkovita, treba da bude organizirana kako na nacionalnom tako i na međunarodnom planu, i da zahteva tjesnu suradnju među državama,

Smatrajući da je Generalna konferencija UNESCO-a već usvojila 1964. godine jednu preporuku s tim ciljem,

Pošto je primila nove prijedloge o mjerama za zabranu i sprječavanje nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa svojine kulturnih dobara, koji čine točku 19 dnevnog reda zasjedanja,

Pošto je odlučila na svom XV zasjedanju da to pitanje treba da bude predmet međunarodne konvencije, usvaja, na dan 14. studenog 1970. godine ovu Konvenciju.

Članak 1.

U svrhe ove Konvencije kulturnim dobrima smatraju se dobra, religioznog ili svjetovnog karaktera, koje svaka država označi kao značajna za arheologiju, pretpovijest, povijest, književnost, umjetnost ili znanost, a koja pripadaju sljedećim kategorijama:

- (a) rijetke zbirke i primjeri faune, flore, mineralogije i anatomijskih predmeta paleontološkog značaja;
- (b) dobra koja se odnose na povijest, uključujući povijest znanosti i tehnike, vojnu i socijalnu povijest, kao i život državnika, mislitelja, znanstvenika i umjetnika nacionalnog značaja i na značajne nacionalne događaje;
- (v) arheološki nalazi (redoviti i ilegalni) i arheološka otkrića;
- (g) dijelovi rastavljenih umjetničkih ili povijesnih spomenika i arheoloških nalazišta;
- (d) stari vrijedni predmeti, stariji od sto godina, kao natpisi, kovani novac i pečati;
- (đ) etnološki materijal;
- (e) dobra od umjetničkog interesa, kao:
  - (i) platna, slike i crteži rađeni samo rukom na svakoj osnovi i od svakog materijala (izuzev industrijskih crteža i fabričkih predmeta ukrašenih rukom);
  - (ii) originalna kiparska dela od svakog materijala;
  - (iii) originalne gravure, estampe i litografije;
- (iv) originalne umjetničke skupine i montaže od svakog materijala;
- (ž) rijetki rukopisi i inkunabule, stare knjige, dokumenti i publikacije od naročitog značaja (povijesnog, umjetničkog, znanstvenog, književnog itd.), pojedinačno ili u zbirkama;

- (z) poštanske, taksene i druge slične marke, pojedinačne ili u zbirkama;
- (i) arhivi, uključujući i fonografske, fotografске i kinematografske;
- (j) predmeti namještaja stariji od sto godina i stari glazbeni instrumenti.

Članak 2.

1. Države članice ove Konvencije potvrđuju da nedozvoljeni uvoz, izvoz i prijenos svojine kulturnih dobara predstavljaju jedan od glavnih uzroka osiromašenja kulturne baštine zemalja porijekla ovih dobara, i da međunarodna suradnja predstavlja jedno od najefikasnijih sredstava za zaštitu njihovih kulturnih dobara od opasnosti koje iz toga proističu.
2. S tim ciljem, države članice se obvezuju da se sredstvima kojima raspolažu bore protiv ove prakse posebice uklanjajući njene uzroke, onemogućujući njen sprovođenje i ukazujući pomoć pri izvršenju neophodnih reparacija.

Članak 3.

Smatraju se nedovoljnim uvoz, izvoz i prijenos svojine kulturnih dobara izvršeni protivno odredbama koje su donele države članice na temelju ove Konvencije.

Članak 4.

Države članice ove Konvencije priznaju da, u smislu ove Konvencije, kulturna dobra koja pripadaju niže navedenim kategorijama predstavljaju kulturnu baštinu svake države:

- (a) kulturna dobra, koja su proizvod individualnog ili kolektivnog duha državljana države u pitanju i značajna kulturna dobra za tu državu, koja su na njenom teritoriju stvorili strani državljanini ili osobe bez državljanstva koja borave na tom teritoriju;
- (b) kulturna dobra nađena na nacionalnom teritoriju;
- (v) kulturna dobra koja su pribavile arheološke, etnološke ili prirodnojakačke misije uz suglasnost nadležnih vlasti zemlje podrijetla ovih dobara;
- (g) kulturna dobra koja su bila predmet dobrovoljne razmjene;
- (d) kulturna dobra dobijena besplatno ili propisno kupljena uz suglasnost nadležnih vlasti zemlje podrijetla ovih dobara.

Članak 5.

S ciljem zaštite svojih kulturnih dobara od nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa svojine, države članice ove Konvencije obavezuju se da na svojim teritorijama, a prema sopstvenim uvjetima, uspostave jednu ili više službi za zaštitu kulturne baštine, ukoliko one već ne postoje, sa stručnim osobljem dovoljnim da osigura uspješno obavljanje niže navedenih funkcija:

- (a) doprinositi izradi nacrtova zakona i propisa radi osiguranja zaštite kulturne baštine, a posebno suzbijanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa svojine značajnih kulturnih dobara;
- (b) sastaviti i obnoviti, na osnovu nacionalnog registra zaštićenih dobara, liste značajnih kulturnih dobara, javnih i privatnih, čiji bi izvoz predstavljao osjetno osiromašenje nacionalne kulturne baštine;
- (v) unaprijediti razvoj ili osnivanje naučnih i tehničkih institucija (muzeja, biblioteka, arhiva, laboratorija, radionica itd.), neophodnih za konzervaciju i iskorišćavanje kulturnih dobara;
- (g) organizirati kontrolu arheoloških istraživanja, osigurati konzervacije "in situ" određenih kulturnih dobara i zaštitu izvjesne zone rezervirane za buduća arheološka istraživanja;
- (d) donijeti propise namenjene zainteresiranim osobama (konzervatorima, kolekcionarima, antikvarima i dr.), prema etičkim principima formuliranim u ovoj Konvenciji i starati se o njihovom poštovanju;
- (đ) vršiti odgojnju djelatnost s ciljem buđenja i jačanja poštovanja kulturnih baština svih država i širiti u dovoljnoj mjeri poznavanja odredaba ove Konvencije;
- (e) starati se da se svakom slučaju nestanka kulturnih dobara da odgovarajuću publicitet.

Članak 6.

Države članice ove Konvencije obvezuju se:

- (a) da ustanove odgovarajuće uvjerjenje kojim država izvoznik posebice naznačuje da je odobrila izvoz kulturnog dobra ili kulturnih dobara u pitanju, s tim što ovo uvjerjenje treba da bude priloženo uz kulturno dobro ili kulturna dobra koja se izvoze u suglasnosti sa propisima;
- (b) da zabrane iznošenje sa svog teritorija kulturnih dobara uz koja nije priloženo gore pomenuto uvjerjenje o izvozu;

(v) da na odgovarajući način obavijeste javnost o ovoj zabrani, a posebno osobe koja bi mogla izvoziti ili uvoziti kulturna dobra.

Članak 7.

Države članice ove konvencije obvezuju se:

- (a) da poduzmu sve potrebne mjere, shodno nacionalnom zakonodavstvu, kako bi sprječile da muzeji i druge slične ustanove na njihovim teritorijama pribavljaju kulturna dobra koja potiču iz druge države članice ove konvencije, a koja bi mogla biti nezakonito izvezena po stupanju na snagu ove Konvencije; da obavještavaju, u granicama mogućnosti državu iz koje potiču ova kulturna dobra, a koja je članica ove Konvencije, o ponudama takvih kulturnih dobara koja su nezakonito izvezena sa teritorije te države posle stupanja na snagu ove konvencije u obje države u pitanju;
- (b) (i) da zbrane uvoz kulturnih dobara ukradenih iz muzeja ili sa javnog ili vjerskog spomenika ili iz kakve slične ustanove, na teritoriju druge države članice ove Konvencije, posle njenog stupanja na snagu u odnosu na države u pitanju, pod uvjetom da se dokaže da se ovo dobro ili ova dobra nalaze u popisu dobara ove ustanove;
- (ii) da poduzmu odgovarajuće mere, na zahtjev države porijekla, članice Konvencije, da se zaplijeni i povrati svako ukradeno i uvezeno kulturno dobro posle stupanja na snagu ove konvencije u odnosu na obje države u pitanju, pod uvjetom da država molilja isplati pravičnu naknadu dobromanjernom kupcu ili legalnom vlasniku ovog dobra. Zahtjevi za zaplijenu i povraćaj upućuju se zamoljenoj državi diplomatskim putem. Država molilja je dužna da o svom trošku podnese i sve potrebne dokaze koji opravdavaju zahtev za zaplijenu i povraćaj. Države članice neće opterećivati carinama ili drugim taksama kulturna dobra koja se vraćaju prema ovom članku. Svi troškovi koji proističu iz povraćaja kulturnog dobra ili kulturnih dobara padaju na teret države molilje.

Članak 8.

Države članice ove Konvencije obvezuju se da krivičnim ili administrativnim sankcijama kazne svaku osobu koja se ogriješi o zbrane predviđene čl. 6 (b) i 7 (b).

Članak 9.

Svaka država članica ove Konvencije čija je kulturna baština ugrožena uslijed arheoloških ili etnoloških pljački može se obratiti državama na koje se to odnosi. Države članice ove Konvencije obvezuju se da u takvim okolnostima sudjeluju u svakoj zajedničkoj međunarodnoj akciji, s ciljem određivanja i primjene nužnih konkretnih

mjera, uključujući i kontrolu izvoza, uvoza i međunarodne trgovine naročitih kulturnih dobara u pitanju. Do postizanja sporazuma, svaka zainteresirana država poduzeće privremene mjere, u granicama mogućnosti, radi sprječavanja nepopravivog oštećenja kulturne baštine države koja podnosi zahtev.

Članak 10.

Države članice ove Konvencije obvezuju se:

- (a) da ograniče, putem obrazovanja, informacija i budnosti, prenošenje nezakonito izvezenih kulturnih dobara nekoj državi članici ove Konvencije, i da, svaka prema svojim uvjetima obveže trgovce antkvitetima, pod pretnjom krivičnih ili administrativnih sankcija, da vode registre o porijeklu svakog kulturnog dobra, sa imenom i adresom dostavljača, opisom i cijenom svakog prodatog dobra, i da svakog kupca kulturnog dobra obavijeste o mogućnosti zabrane njegovog izvoza;
- (b) da nastoje da putem obrazovanja stvore i razviju u javnosti osjećanje vrijednosti kulturnih dobara i opasnosti koju krađa, tajna iskopavanja i nedozvoljen izvoz predstavljaju za kulturnu baštinu.

Članak 11.

Nedozvoljenim se smatraju prisilni izvoz i prijenos svojine kulturnih dobara koji proističu neposredno ili posredno iz okupacije zemlje od strane inozemne sile.

Članak 12.

Države članice ove Konvencije poštovaće kulturnu baštinu na teritorijama čije međunarodne veze osiguravaju i poduzimaće odgovarajuće mere radi zabrane i sprječavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa svojine kulturnih dobara sa tih teritorija.

Članak 13.

Države članice ove Konvencije obvezuju se, pored toga, prema zakonodavstvu svake države:

- (a) da sprječavaju, svim odgovarajućim sredstvima, prijenose svojine kulturnih dobara koji mogu da potpomažu nezakoniti izvoz ili uvoz ovih dobara;

- (b) da postupe tako da njihove nadležne službe surađuju s ciljem olakšanja povraćaja u najkraćem roku njihovim zakonskim vlasnicima nezakonito izvezenih kulturnih dobara;
- (v) da primaju tužbe za povraćaj izgubljenih ili ukradenih kulturnih dobara, koje podnosi zakoniti vlasnik ili se podnose u njegovo ime;
- (g) da priznaju, između ostalog, nezastarivo pravo svake države članice ove Konvencije da klasira i proglašava neotuđivim izvesna kulturna dobra koja se iz tih razloga ne mogu izvoziti, i da olakšavaju zainteresiranoj državi povraćaj takvih dobara ukoliko dođe do njihovog izvoza.

Članak 14.

Da bi sprječila izvoz i udovoljila obvezama koje nameće primena odredaba ove Konvencije, svaka država članica Konvencije treba da, u granicama svojih mogućnosti, osigura nacionalnim službama za zaštitu kulturne baštine dovoljan proračun i, ukoliko je to potrebno, ustanovi i fond za te svrhe.

Članak 15.

Ova Konvencija nijednom svojom odredbom ne sprječava države članice da međusobno zaključuju posebne sporazume ili da nastave sa izvršenjem već zaključenih sporazuma o povraćaju kulturnih dobara iznijetih iz bilo kog razloga sa njihovog teritorija porijekla, prije stupanja na snagu ove Konvencije u odnosu na zainteresirane države.

Članak 16.

Države članice Konvencije priopćavaju u periodičnim izvešćima koje podnose Generalnoj konferenciji Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu, u vrijeme i u obliku koje ona odredi, zakonske i druge propise i mjere koje poduzima radi primjene Konvencije, kao i podatke o iskustvima stečenim u ovom području.

Članak 17.

1. Države članice Konvencije mogu se obraćati za tehničku pomoć Organizaciji ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu naročito u pogledu:
  - (a) informacija i obrazovanja;
  - (b) konsultiranje i usluga eksperata;

- (v) koordinacije i dobrih usluga.
2. Organizacija ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu može, na sopstvenu inicijativu, poduzimati istraživanja i objavljivati studije o problemima koji se odnose na nedozvoljeno cirkulisanje kulturnih dobara.
  3. S tim ciljem, Organizacija ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu može također surađivati sa svim nadležnim nevladinim organizacijama.
  4. Organizacija ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu može na sopstvenu inicijativu, upućivati predloge državama članicama s ciljem sprovedbu ove Konvencije.
  5. Na zahtjev najmanje dve države članice Konvencije koje su u sporu oko njenog sprovođenja, UNESCO može ponuditi svoje dobre usluge s ciljem postizanja sporazuma.

Članak 18.

Ova Konvencija je sastavljena na engleskom, španjolskom, francuskom i ruskom jeziku, s tim što su sva četiri teksta podjednako punovažna.

Članak 19.

1. Ova Konvencija podleže ratificiranju ili prihvatanju država članica Organizacija ujedinjenih nacija za prosvjetu, nauk i kulturu, prema njihovim ustavnim postupcima.
2. Instrumenti o ratificiranju ili prihvatanju deponuju se kod generalnog direktora Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu.

Članak 20.

1. Ovoj Konvenciji može pristupiti svaka država nečlanica Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu, koju je pozvao Izvršno vijeće Organizacije.
2. Pristupanje se vrši deponiranjem instrumenta o pristupanju kod generalnog ravnatelja Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu.

Članak 21.

Konvencija stupa na snagu tri mjeseca poslije deponovanja trećeg instrumenta o ratificiranju, prihvatanju ili pristupanju, ali samo u odnosu na države koje su deponirale

svoje instrumente o ratificiranju, prihvatanju ili pristupanju tog datuma ili ranije. Za svaku drugu državu ona stupa na snagu tri mjeseca posle deponiranja njenog instrumenta o ratificiranju, prihvatanju ili pristupanju.

Članak 22.

Države članice Konvencije potvrđuju da će se ona primjenjivati ne samo na njihovim teritorijama već i na teritorijama čije međunarodne veze one osiguravaju; one se obvezuju da konsultuju, ukoliko je to potrebno, vlade ili druge nadležne vlasti tih teritorija prilikom ratificiranja, prihvatanja ili pristupanja, ili pre toga, s ciljem osiguranja primjene Konvencije na tim teritorijama, kao i da obavijeste generalnog ravnatelja Organizacije Ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu na koje će se teritorije Konvencija primjenjivati, s tim što ovo ratificiranje stupa na snagu tri mjeseca od datuma njenog prijema.

Članak 23.

1. Svaka država članica Konvencije može otkazati Konvenciju u svoje ime ili u ime svakog teritorija čije međunarodne veze ona osigurava.
2. Otkaz se priopćava pisanim aktom koji se deponuje kod generalnog ravnatelja Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu.
3. Otkaz stupa na snagu po isteku dvanaest mjeseci od dana prijema akta o otkazu.

Članak 24.

Generalni ravnatelj Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu obavještava države članice Organizacije, države nečlanice pomenute u članku 20. kao i Organizaciju ujedinjenih nacija, o deponovanju svih instrumenata o ratificiranju, prihvatanju ili pristupanju pomenutih u čl. 19. i 20. kao i o priopćenjima i otkazima pomenutim u čl. 22. i 23.

Članak 25.

1. Ovu Konvenciju može izmeniti Generalna konferencija Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu, međutim, revizija obvezuje samo države članice koje će postati članice Konvencije o reviziji.
2. U slučaju da Generalna konferencija usvoji novu konvenciju o potpunoj ili dijelimičnoj reviziji ove Konvencije, i ukoliko nova konvencija ne određuje drukčije, ova

Konvencija prestaje da bude otvorena za ratificiranje, prihvatanje ili pristupanje, računajući od dana stupanja na snagu nove konvencije o reviziji.

Članak 26.

Ova Konvencija prema članku 102. Povelje ujedinjenih nacija registruje se u Tajništvu Ujedinjenih nacija na zahtjev generalnog ravnatelja Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu.

Saćinjeno u Parizu 17. studenog 1970. godine, u dva autentična primjerka koje su potpisali predsednik Generalne konferencije na XVI zasjedanju i generalni ravnatelj Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu, koji se deponuju u arhivu Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu a njihove ovjerene preslike se dostavljaju svim državama pomenutim u čl. 19. i 20, kao i Organizaciji ujedinjenih nacija.

Gornji tekst je autentičan tekst Konvencije koju je propisno usvojila Generalna konferencija Organizacije ujedinjenih nacija za prosvjetu, znanost i kulturu na svom XVI zasjedanju, održanom u Parizu i zaključenom 14. studenog 1970. godine.

U potvrdu čega su stavili svoje potpise na dan 17. studenog 1970. godine.

DRŽAVE	Ratifikacija (R) Prihvat (Ac) Pristupanje (A) Sukcesija (S)
ALŽIR	24. lipanj 1974. (R)
ANGOLA	7. studeni 1991. (R)
ARGENTINA	11. siječanj 1973. (R)
AUSTRALIJA	30. listopad 1989. (Ac)
BAHAMI	9. listopad 1997. (R)
BANGLADEŠ	9. prosinac 1987.
BELIZE	26. siječanj 1990. (R)
BELORUSIJA	28. travanj 1988. (R)
BOLIVIJA	4. listopad 1976. (R)
BOSNA I HERCEGOVINA	12. srpanj 1993. (S)
BRAZIL	16. veljača 1973. (R)
BUGARSKA	15. rujan 1971. (R)
BURKINA FASO	7. travanj 1987. (R)
CENTRALNO AFRIČKA REPUBLIKA	1. veljača 1972. (R) 26. ožujak 1993. (S)

ČEŠKA	7. ožujak 1973. (R)
DOMINIKANSKA	5. travanj 1973. (Ac)
REPUBLIKA	24. ožujak 1971. (Ac)
EGIPAT	20. veljača 1978. (R)
EKVADOR	27. listopad 1995. (R)
EL SALVADOR	14. lipanj 1999. (R)
ESTONIJA	7. siječanj 1997. (R)
FINSKA	5. lipanj 1981. (R)
FRANCUSKA	10. rujan 1992. (Ac)
GRČKA	4. studeni 1992. (S)
GRENADA	14. siječanj 1985. (R)
GRUZIJA	18. ožujak 1989. (R)
GVATEMALA	19. ožujak 1979. (R)
GVINEJA	6. srpanj 1992. (S)
HONDURAS	24. siječanj 1977. (R)
HRVATSKA	12. veljača 1973. (Ac)
INDIJA	27. siječanj 1975. (Ac)
IRAK	2. listopad 1978. (R)
IRAN	5. rujan 1993. (S)
ITALIJA	15. ožujak 1974. (R)
JERVENIJA	3. listopad 1972. (R)
JORDAN	26. rujan 1972. (R)
JUGOSLAVIJA	24. svibanj 1972. (R)
KAMBODŽA	28. ožujak 1978. (Ac)
KAMERUN	20. travanj 1977. (Ac)
KANADA	28. studeni 1989. (Ac)
KATAR	19. listopad 1979. (R)
KINA	3. srpanj 1995. (Ac)
KIPAR	24. svibanj 1988. (Ac)
KIRGIZIJA	23. rujan 1974. (R)
KOLUMBIJA	13. svibanj 1983. (R)
KONGO DR	14. veljača 1983. (Ac)
KOREJA NDR	6. ožujak 1996. (R)
KOREJA REP.	30. siječanj 1980. (R)
KOSTARIKA	22. lipanj 1972. (Ac)
KUBA	25. kolovoz 1992. (R)
KUVAJT	9. siječanj 1973. (R)
LIBAN	27. srpanj 1998. (R)
LIBIJA	21. lipanj 1989. (R)
LITVANIJA	23. listopad 1978. (R)
MADAGASKAR	30. travanj 1997. (S)
MAĐARSKA	6. travanj 1987. (R)
MAKEDONIJA	27. veljača 1978. (Ac)
MALI	27. travanj 1977. (R)
MAURICIJUS	4. listopad 1972. (Ac)
MAURITANIJA	23. svibanj 1991. (Ac)

MEKSIKO	23. lipanj 1976. (R)
MONGOLIJA	16. listopad 1972. (R)
NEPAL	24. siječanj 1972. (R)
NIGER	19. travanj 1977. (R)
NIGERIJA	30. listopad 1990. (R)
NIKARAGVA	2. lipanj 1978. (Ac)
OBALA SLONOVAČE	30. travanj 1981. (R)
OMAN	13. kolovoz 1973. (Ac)
PAKISTAN	24. listopad 1979. (Ac)
PANAMA	31. siječanj 1974. (R)
PERU	9. prosinac 1985. (R)
POLJSKA	6. prosinac 1993. (R)
PORTUGAL	28. travanj 1988. (R)
RUMUNIJA	8. rujan 1976. (Ac)
RUSIJA	9. prosinac 1984. (R)
SAUDIJSKA ARABIJA	21. veljača 1975. (Ac)
SENEGAL	2. rujan 1983. (Ac)
SIRIJA	31. ožujak 1993. (S)
SJEDINjENE AMERIČKE	5. studeni 1992. (S)
DRŽAVE	10. siječanj 1986. (R)
SLOVAČKA	7. travanj 1981. (Ac)
SLOVENIJA	28. kolovoz 1992. (S)
ŠPANIJA	2. kolovoz 1977. (R)
ŠRI LANKA	10. ožujak 1975. (R)
TADŽIKISTAN	21. travanj 1981. (R)
TANZANIJA	28. travanj 1988. (R)
TUNIS	9. kolovoz 1977. (R)
TURSKA	15. ožujak 1996. (R)
UKRAJINA	21. lipanj 1985. (R)
URUGVAJ	
UZBEKISTAN	
ZAMBIJA	